

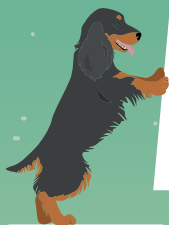

ANNE WEST

TOT JIJ MIJ ZAG

ROMAN

Anne West

Tot jij mij zag

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020560411
ISBN e-book 9789020560428
ISBN audio 9789020560435
NUR 340

© 2026 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Bij Barbara
De vertaalde citaten uit Shakespeares *Een midzomernachtdroom* komen uit de vertaling van Jack Nieborg (Uitgeverij Grobein, 2015).

www.zomerenskeuning.nl

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze om te gaan met natuurlijke bronnen. Voor de papieren editie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarbij zeker is dat de productie ervan niet heeft geleid tot bosvernietiging.

Proloog

Millie

Ik kan niet geloven dat ik hier weer sta.

Heb ik dan echt helemaal niets geleerd van die afgang vijftien jaar geleden?

Blijkbaar niet, want ik sta hier dus gewoon op het podium, in de verblindende schijnwerpers. Doe ik dit echt? Ben ik dan echt zo stom? Normale mensen, een groep waar ik overduidelijk niet toe behoor, zouden na zo'n enorme blamage niet meer terugkeren, het loslaten en doorgaan met hun leven. Ik niet, ik zoek die hele beschamende situatie gewoon opnieuw op. Alsof het het beste is wat me ooit is overkomen. Ik ben echt knettergek.

'Eh, Millie was het toch?' klinkt een geïrriteerde stem voor me. 'Heb je de tekst wel geleerd? Nu is het moment om die op te zeggen.'

In het halfduister ontwaar ik enkele silhouetten. Een daarvan is Bertram van Marken, de interim-regisseur die voor een jaar door het Bostheater is ingehuurd. Ik had al dingen over hem gehoord in de media en die blijken te kloppen. Hij is moeilijk, heel moeilijk. Ik moet mijn tekst opzeggen, maar mijn hersenen lijken een zwart, leeg gat. Ik kan me geen enkel woord herinneren, ook al heb ik me te pletter geleerd de afgelopen dagen. Zelfs stiekem op mijn werk, terwijl mijn manager Frank me in de gaten hield. Dat deed hij niet omdat ik stiekem teksten aan het leren was die niets van doen hebben met mijn werk als senior controller, want dat wist hij niet, maar

omdat hij zich zorgen om me maakt sinds Gerda...

Dit is echt niet het moment om daaraan te denken. Zenuwachtig probeer ik mijn tekst terug te halen. Maar ik ben zelfs vergeten waar dit stuk, *Een midzomernachtdroom*, over gaat. Iets met een droom waarschijnlijk. O shit, dit is echt heel erg.

‘Gaat er nog iets gebeuren?’

Ik haat die Bertram nu al. Dat wordt wat als we gaan samenwerken. Maar ja, dat gaat niet gebeuren als ik hier als een standbeeld van Paaseiland blijf staan. Mijn ogen wennen aan het licht en ik zie Bertram nu wat duidelijker, een magere man met sluik, steil haar dat hij in een staart draagt en die akelig alert op het puntje van zijn stoel zit met een schrijfblok voor zich.

Mijn blik glijdt naar de man naast hem. Hij is het echt. Olivier. Bemoedigend steekt hij zijn beide duimen naar me op en mijn hart slaat een slag over. Wat zeg ik, tien slagen. Net zomin als ik kan geloven dat ik hier sta, kan ik geloven dat juist hij daar zit. Dit moet een bepaalde betekenis hebben, dit heeft het universum zo bedacht om ons eindelijk bij elkaar te brengen. Dit is het lot, ik moet hier zijn. Dit is mijn *destiny*, mijn besteming.

‘Oké, volgende. Dit wordt niets,’ roept Bertram.

Waarom kan ik niet bewegen? Waar is mijn stem gebleven? Onverbiddelijk gaan mijn gedachten terug naar die afgang, naar dat debacle. Toen gebeurde precies hetzelfde als nu. Verstijfd stond ik op het podium, niet in staat ook maar iets uit te brengen. Om mij heen werd honend gelachen. Gelach dat me nog jaren later zou achtervolgen, meestal in combinatie met klasgenoten die een trefende imitatie gaven van een standbeeld.

‘Laat haar even landen.’ Oliviers stem is zacht, alsof ik het niet mag horen, maar ik hoor het wel en nu voel ik me warm worden. Hij neemt het voor me op. Nu weet ik het echt zeker, het moet zo zijn. Vijftien jaar geleden zat hij er ook. Hij was de enige die niet lachte. Dat was het moment dat ik als een blok voor hem viel. Niet dat hij dat ooit geweten heeft. Ik bedoel, dit is Olivier, zo ongeveer

de meest fantastische man op aarde. Het was niet zo dat ik, een onopvallend grijs muisje, naar hem toe kon lopen en zeggen: Hé, lekker ding. Ik vind je leuk.

Hoewel ik dat in mijn dromen vaak genoeg deed. En dan nam hij me in mijn armen en dan... Oké, ook hier kan ik nu niet aan denken. Mijn tekst. Wat was in vredesnaam mijn tekst?

‘Kan ze wel praten?’ Het sarcasme druipt van Bertrams stem.

Ik zie dat Olivier hem geërgerd aankijkt. Ik mag hem niet teleurstellen. Wat die zak van een Bertram van me denkt interesseert me opeens niet meer, hoewel hij degene is die hier de beslissingen neemt. Alleen wat Olivier van me vindt is nu belangrijk. Wow, opeens is mijn leven, dat de laatste weken zo somber was, zonnig en vol toekomstbelofes. En zomaar opeens herinner ik de woorden die ik heb geleerd. Woorden die een verliefde Hermia spreekt tegen de man van wie ze houdt.

‘Uit het diepst van hart en ziel, zo vurig heb ik jou lief. Ik zweer bij alle beloften ooit gebroken door een man, waar er trouwens meer van zijn dan een vrouw verzinnen kan.’ Ik voel mijn wangen kleuren als de betekenis van de zin tot me doordringt. Aan die betekenis heb ik nog helemaal niet gedacht, alles onthouden was al moeilijk genoeg.

Het is waar, niemand kan in Oliviers schaduw staan. Het is dat Olivier niet leefde in Shakespeares tijd want anders had de toneelschrijver al zijn helden naar hem gemodelleerd. In al die jaren dat ik hem niet heb gezien, is hij er alleen maar aantrekkelijker op geworden. Olivier is de prins uit *Sneeuwwitje*, de Robin Hood van Nederland, de Brad Pitt van het Bostheater. Hij is alles wat ik ooit heb gewild. Het lot heeft ons nog van een hartstochtelijk samenzijn weerhouden, maar dat gaat hij nu helemaal goedmaken. Dat is me wel duidelijk.

‘Ga verder,’ roept Bertram iets minder ongeduldig.

‘Ik zal er zijn in het bos waar je mij laatst zag. Morgennacht zullen we samen zijn,’ declameer ik met wat meer gevoel. Tenminste, dat

hoop ik. Die teksten van Shakespeare zijn lastig. Nu zou Hermia gewoon zeggen: app me, en dan weten we allemaal wat er gaat gebeuren.

‘Hm,’ zegt Bertram.

Hm? Wat betekent dat? Is het goed? Of loop ik straks voor de tweede keer vernederd en beschaamd het podium af?

‘Oké, we laten het je weten,’ zegt Bertram.

‘Laat haar het opnieuw doen,’ zegt Olivier.

Wat? Mijn vermeende redder wil het me opnieuw laten doen? Vindt hij het soms leuk om me hier zo voor paal te zien staan? En ik maar denken dat hij anders was. Mijn hart zakt door het podium naar de duistere catacomben onder het toneel. Misschien lachte hij me destijds niet in mijn gezicht uit, maar heeft hij later met zijn vrienden heel wat aangename uurtjes doorgebracht met roddelen over mijn vernedering en afgang. Het zweet breekt me uit en ik heb het opeens bloedheet.

Bertram aarzelt. Hij heeft overduidelijk meer dan genoeg gezien van mijn gestuntel. Was hij niet de regisseur van dat enorme theater-spektakel in Leiden? De man die verschillende prijzen in de wacht heeft gesleept met zijn producties? Hij is gewend met de grootste acteurs te werken. En nu sta ik voor hem. Hij zal wel denken: waar glijdt mijn leven naar af.

Ik schaam me plotseling diep. Ik verdoe zijn tijd. De theaterproducties hier in Boschwei zijn semiprofessioneel. Mensen die hier een rol in krijgen, hebben al veel vaker gespeeld. Waar ben ik mee bezig? Ik had dit nooit moeten doen. Dit past helemaal niet bij mij. Ik word gelukkig van een rustige middag met een goed boek op de bank in mijn flatje. Of van een lekkere lunch met een goede vriendin in een restaurantje. Of van een stille ochtendwandeling in de vroege morgen door de weilanden met alleen maar fluitende vogels en kwakende kikkers om me heen. Nu auditeer ik voor een stuk waar straks vele honderden mensen naartoe komen. Waar vele ogen op mij gericht zijn, waarvoor ik avonden en weekenden

lang moet repeteren met een hele groep mensen. Hoe ben ik hier in vredesnaam terechtgekomen?

Dat weet ik nog maar al te goed. Het begon toen Gerda... Ik slik, maar kan het plotselinge verdriet dat me overspoelt niet tegenhouden. Ach verdomme, Gerda.

1

Millie

Dood.

Gerda is dood.

Ik voel nog de druk van Franks hand op mijn schouder toen hij het nieuws vertelde. ‘Het spijt me, Millie. Ik weet dat jullie hecht waren.’

Hij is inmiddels doorgelopen naar Veronique, die onbedaarlijk zit te snikken achter haar bureau. Alsof ze ooit meer dan twee woorden per dag met Gerda heeft gewisseld.

Ik staar naar het bureau tegenover het mijne. Gerda’s bureau. Nou, niet echt natuurlijk. Officieel zijn er alleen maar flexplekken in deze kantoortuin. Op mijn flexplek staat pontificaal mijn mok met daarop de Loesje-spreuk *Ik denk altijd goed na voordat ik iets stoms zeg*. Op Gerda’s flexplek ligt haar gepersonaliseerde notitieblok met een foto van haar Engelse cockerspaniël Barney erop. Hij lijkt vrolijk te lachen op die foto, met zijn bekje open en zijn tongetje eruit.

Barney, oh shit, wat gaat er met hem gebeuren? Hij was haar alles. Hij was ook degene die, volgens Frank, nog geprobeerd heeft haar te redden door de hele buurt bij elkaar te blaffen. Dat duurde zo lang dat de buurvrouw, die een sleutel had, uiteindelijk Gerda’s huis binnen is gegaan en haar aantrof. Maar het was al te laat. Een hartstilstand. Wanneer zou die arme Barney beseft hebben dat hij zijn baasje kwijt was? Hoelang zou hij al blaffend nog naast haar hebben gezeten?

Het is stil in de kantoortuin, een beladen, zware stilte die alleen doorbroken wordt door Veroniques gesnik, dat ik om de een of andere reden niet kan verdragen.

Ik staar wezenloos voor me uit. Misschien moet ik wat gaan doen. Het is tenslotte maandag, de dag dat onze mailbox voller zit dan op de andere vier dagen. Bovendien moeten Gerda en ik... moet ik morgen de directie adviseren over het plan om de verkoop uit te breiden naar de Verenigde Staten. Als seniorcontrollers van het bedrijf hebben Gerda en ik een maand lang de financiële consequenties hiervan uitgebreid berekend en herrekend. Helaas is het door ons op basis van deze berekeningen vastgestelde advies vast niet wat ze willen horen, dus dat wordt een pittig overleg. Maar we hebben samen wel voor hetere vuren gestaan en...

Shit.

Ik kijk toe hoe een deel van mijn collega's op de financiële administratie opstaat en stilletjes de kantoortuin uit loopt. Ik zet mijn laptop aan en staar naar het startscherm zonder mijn code in te voeren.

De werkpaardjes noemden ze ons. Omdat ze het idee hadden dat wij in de pauze keihard doorwerkten terwijl zij in het restaurant de uit blikken afkomstige soep eten of op het Malieveld hun rondje lopen. Ze weten niets van de heerlijke lunchsalades die we om de beurt meenamen en waarvan we een halfuur lang in stilte genoten, even verlost van al het gekakel van onze lieve, maar soms behoorlijk luidruchtige collega's. Ze weten ook niets van de filmpjes die we vaak samen keken om te ontspannen. Gekke audities van al die talentenshows, schattige kattenfilmpjes en heel soms, als we echt op dreef waren, een historische documentaire over bijvoorbeeld de levensloop van alle kinderen van koningin Victoria. Over prinses Louise, die een leven als kunstenares nastreefde en over prinses Beatrice, die heel veel moeite moest doen om los te komen van haar dominante moeder. Ik hou van de levensverhalen van vrouwen die op z'n hoogst een voetnoot in de geschiedenis zijn, maar die

vochten voor hun eigen persoonlijke geluk, en ik heb daar Gerda een beetje mee aangestoken.

‘Wat vreselijk, hè?’ Veronique komt al snikkend naast mijn bureau staan. Naast Gerda, Kim en Martine, de beide financiële secretaresses en mij, is Veronique de enige vrouw op de financiële administratie. Ze is de assistent-accountant. Helaas niet zo’n goede, als we Mark, een van de twee senioraccountants, moeten geloven. Maar ja, haar relatie met Frank staat ontslag in de weg.

‘Ja.’ Ik ga niet verder in op haar opmerking in de hoop dat ze weggaat.

‘Ze was zo’n lieverd,’ gaat Veronique verder. ‘Wel een beetje stil, maar dat krijg je misschien wel als je de hele dag met getallen bezig bent. Daar valt niet veel over te melden.’

Veronique heeft misschien geen talent voor accountancy, ze weet wel altijd precies de verkeerde dingen te zeggen.

Ik zwijg.

‘Ik ga haar zo missen,’ snikt ze.

Mijn blik glijdt naar de mok op mijn bureau. *Hoe kun je iemand missen als je op z’n hoogst hoi en dag tegen diegene zei? Wat weet jij nu van Gerda, die je nota bene stil noemt? Gerda is niet stil. Ze is niet zo irritant luidruchtig als jij, maar daar zullen de meesten hier vooral heel blij mee zijn geweest.*

Ik bijt even keihard op mijn tong en vloek inwendig. Dan type ik de code van mijn laptop in.

‘Ga je nu werken?’ vraagt Veronique verbaasd.

Ja, in tegenstelling tot jou grijp ik niet elk excuus aan om niets te doen. Zwijgend kijk ik haar aan. Tot mijn afschuw voel ik tranen in mijn ogen prikken.

‘Oké,’ zegt Veronique langgerekt, waarna ze eindelijk wegloopt.

Ik staar naar het scherm en voel een eerste traan langs mijn wang lopen.

Gerda is dood. Hoe kan dat nou? Vrijdag namen we nog afscheid van elkaar terwijl de rest op de vrijdagmiddagborrel was. Wij gingen

daar nooit heen, trokken liever samen een vruchtensapje open om daarna te bomen over het leven. Gerda was dertig jaar ouder dan ik. Toch hadden we vanaf het begin een klik. Rustig, hartelijk en lief werkte ze me in. Eerst was ik wat bang voor haar, voor die statige, rijzige vrouw die als een soort koningin-moeder de kantoortuin domineerde. Na twee weken kwam de eerste door haar gemaakte salade op tafel, daarna volgde een hele reeks komische verhalen over Barney. Toen volgden haar dromen. Heel veel dromen. Dromen die ze straks, na haar pensioen allemaal zou gaan waarmaken. En nu kan dat niet meer.

‘Australië, daar ga ik als eerste heen, Mil. Twee maanden, minstens,’ zei ze pas geleden nog tegen me.

‘Moet je doen, het lijkt me een geweldig land.’

‘Ik heb nog zo weinig gezien. Elk jaar neem ik me voor om een wereldreis te maken, maar ik wil Barney ook niet zo lang alleen laten, dus het komt er steeds niet van.’

Nu komt het er nooit meer van. Ik probeer het te bevatten. Van de ene op de andere dag al haar dromen weg. Gerda weg.

Het dringt tot me door dat ik misschien echt wat moet gaan doen. Nu Gerda er niet is heb ik dubbel werk.

‘Millie.’ Frank staat weer naast me. ‘We houden zo een kleine bijeenkomst in het restaurant. Kom je ook?’

Ik staar hem aan.

‘En daarna moet je maar lekker naar huis gaan.’

‘Dat kan niet,’ breng ik uit. ‘Ik moet nog zoveel doen. En morgen moeten we... moet ik dat advies presenteren.’

‘Laat dat maar even.’ Frank legt weer een hand op mijn schouder. ‘Dat kan allemaal wel even wachten.’

‘Nee, meneer Gerards was heel duidelijk. Hij wil –’

‘Het kan wachten, Millie,’ herhaalt Frank.

Het feit dat Frank zich zo anders opstelt, maakt dat de realiteit keihard binnenkomt. Normaal gesproken moet je dood neervallen wil je midden op een werkdag door hem naar huis gestuurd

worden. Ik slik nu de betekenis van deze woorden zo'n ijskoude lading hebben. Op de automatische piloot sta ik op om naar het restaurant te gaan. Het restaurant waar Gerda en ik nooit kwamen. Al die mensen daar, we hadden er beiden een hekel aan. Ik kan het niet opbrengen en ga weer zitten.

'Doe maar wat jij prettig vindt nu.' Ik heb Frank nog nooit zo begripvol gezien. Alsof hij echt oog heeft voor zijn mensen en ze goed kent.

Ik ga niet naar de bijeenkomst. Wat daar gezegd gaat worden weet ik toch al. 'Gerda was een trouwe, harde werker, nauwkeurig, altijd op tijd. Over haar privéleven vertelde ze weinig, maar ze stond altijd open voor de belevenissen van anderen.' Zoiets zal het wel worden. En deels klopt dat, ook al is dat maar een deel van het verhaal.

'Weet je wat ik echt nog zou willen?' vroeg Gerda me een paar weken geleden.

Ik schudde mijn hoofd.

'Een lieve, romantische vriend. Een vent die echt voor mij gaat.'

Het klinkt misschien gek, maar toen vond ik haar woorden vreemd. Gerda was al zestig, dan denk je toch niet meer aan liefde en romantiek? Maar aan haar dromerige blik zag ik dat ze het meende. Ik wist dat ze ooit getrouwd was geweest, een ongelukkig huwelijk waarin hij constant vreemdging. Daarna had ze mannen afgezworen. Ik slik en staar naar mijn scherm, dat weer zwart is geworden. Het was angst, dat had ik wel begrepen zonder dat ze me het ooit had verteld. Angst om weer zo behandeld te worden, om afgewezen en in de grond gestampt te worden. Dus ze had nooit meer op die manier naar een man gekeken terwijl ze blijkbaar toch nog verlangde naar een fijne, goede relatie.

Dat gaat nu ook niet meer gebeuren.

Zonder dat ik het aan heb voelen komen, rollen de tranen over mijn wangen. Ik verberg mijn gezicht in mijn handen en huil zo onopvallend mogelijk.

Frank ziet het toch. Hij komt meteen naar me toe en slaat zijn

arm om me heen. 'Je gaat haar heel erg missen, hè?'

Ik kan alleen maar knikken. Maar het is niet alleen dat. Ik kan er gewoon niet bij dat iemand zo vol plannen en dromen er opeens niet meer is. Dat er niets meer terecht zal komen van alles wat ze zo graag wilde doen. Hoe kan het? Hoe kan het dat het zomaar eindigt? Dat klopt toch niet? Zo moet het niet gaan.

'Zal ik iemand vragen je naar huis te brengen?' vraagt Frank.

Ik schud mijn hoofd. 'Ik red het wel.'

'Je woont in Zoetermeer, toch?'

'Ja, ik hoef alleen maar de RandstadRail te nemen.'

'Oké, als je zeker weet dat het gaat.'

'Ja, dank je.'

'Neem de tijd.'

Ik kijk hem na als hij als laatste de kantoortuin verlaat.

De stilte in de anders zo levendige ruimte is dik, zwaar en oorverdovend. Het is alsof ik op een voor mij totaal onbekende plek zit terwijl ik hier al tien jaar werk. Niets is meer hetzelfde.

Ik klap mijn laptop dicht en pak mijn jas en tas. Door de verlaten gangen van het pand loop ik naar de uitgang. Ons kantoor ligt in het centrum van Den Haag en buiten bruist het, hoe ironisch, van het leven. Trams rijden tingelend voorbij, fietsers manoeuvreren tussen toeterende auto's. De zon schijnt op deze mooie winterdag. Het is pijnlijk om te zien hoe alles gewoon doorgaat alsof er niets is gebeurd. Als een robot beweeg ik me naar de tramhalte die niet ver van het kantoor ligt. Het is een wandelingetje dat ik al duizenden keren heb gelopen. Aan het eind van de dag altijd met Gerda, die in Den Haag woont en lopend naar haar werk komt... kwam. Ik kan maar niet bevatten dat ze er niet meer is.

De tram komt al snel. Het is een rechtstreekse verbinding naar Zoetermeer en nu, buiten de spits, heb ik zowaar een zitplaats. Ik staar naar de voorbijglijdende gebouwen zonder ze echt te zien.

Gerda is dood. Geen Australië meer, geen lieve vriend die helemaal voor haar gaat. Niets meer. Voorbij, afgelopen, voor altijd. Ik

bijt op mijn lip. Natuurlijk weet ik dat zulke dingen gebeuren. Maar toch niet met mensen als Gerda? Die nog vol in het leven staan? Die nog van alles willen?

O, doe normaal, Millie. Dit soort dingen gebeuren dus. Ook met mensen die nog vol dromen en wensen zitten, met mensen die veel en veel jonger zijn dan Gerda, die nog nauwelijks geleefd hebben.

Alles voelt zwaar, alsof ik opeens de last van heel de wereld voel, al het verdriet om al die jonge levens die voortijdig afgekapt worden. Het is niet eerlijk, het is zwaar klote en niet te verklaren. Dit hoort niet te gebeuren. Mensen moeten leven tot ze 101 zijn en van het leven verzadigd zijn. Als zoiets al bestaat, van het leven verzadigd zijn. Ik kan me daar niets bij voorstellen. Ook ik wil nog zoveel doen, zoveel bereiken. Niet dat ik daar de laatste jaren veel aan heb gedaan. Eigenlijk helemaal niets.

Terwijl het kleine natuurgebied Nieuwe Driemanspolder aan mijn blik voorbijtrekt, herinner ik me de lijst. Geen idee waarom ik daar opeens aan moet denken, maar die lijst lijkt plotseling van levensbelang. Hoelang is het geleden dat ik hem heb opgesteld? Vijftien jaar, zoiets? Ik was een puber nog, maar ik klemde me aan die lijst vast. Voor later, dacht ik. Dan zou ik dat allemaal gaan doen. Al die dingen op die lijst. Maar waar heb ik die in vredesnaam gelaten?

De introverte Millie heeft een prima baan en twee goede vrienden. In de anonimiteit van de Randstand geniet ze van haar rustige leventje in de schaduw. Maar als haar dierbare collega Gerda plotseling overlijdt, besluit Millie haar oude bucketlist af te stoffen.

Bucketlist

- Tussen keizerspinguïns lopen op Antarctica
- Een ondoordachte, spontane romance beleven. Het liefst met Olivier ♥
- De hoofdrol spelen in het zomerstuk van het Bostheater
- Iets doen waardoor de wereld mij ziet.

Die keizerpinguïns, dat wordt niks. Maar die andere dingen... Millie verhuist terug naar haar geboortedorp Boschwei, waar haar jeugdcrush Olivier nog steeds woont, en waar het Bostheater audities houdt voor *Een midzomernachtdroom*. Maar de strenge en irritante regisseur Bertram maakt het behalen van haar doelen erg moeilijk. Zal ze dan toch voor altijd onzichtbaar blijven?

Tot jij mij zag is een sprookjesachtige standalone van **Anne West**. Zij schrijft met deze feelgood een romance vol humor en diepgang. Lees ook haar geliefde Theethuin- en Boekencafé-series.

Z&K

ZOMER & KEUNING

NUR 340

9 789020 560411